

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий Юридичний інститут
Кафедра теорії та історії держави і права

ЗАТВЕРДЖУЮ
т.в.о. ректора

« 13 » 03 2017 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВОЗНАВСТВО»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Спеціалізація: «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»
«Менеджмент організації і адміністрування» (за видами економічної діяльності)

Курс – 1 Семестр – 2

Аудиторні заняття – 51 Екзамен – 2 семестр
Самостійна робота – 69
Усього (годин/кредитів ECTS) – 120/4.0

Індекс НБ-6-073/16-2.1.8.1

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
«Правознавство»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 13.01.01 - 01-2017

Стор. 2 із 11

Навчальну програму дисципліни «Правознавство» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-6-073/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» і спеціалізаціями «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Менеджмент організації і адміністрування» (за видами економічної діяльності), відповідних нормативних документів та

Взгодоження № 040/роз від 25.02.2017р.

Навчальну програму розробили

доцент

кафедри теорії та історії держави і права

В. Зуєва

старший викладач

кафедри теорії та історії держави і права

О. Миронець

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права, протокол № 2 від «30» 01 2017 р.

Завідувач кафедри

І. Бородин

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 073 «Менеджмент» та спеціалізаціями «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Менеджмент організації і адміністрування» (за видами економічної діяльності) – кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, протокол № д від «06» 02 2017 р.

Завідувач кафедри

О. Ільєнко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового Юридичного інституту, протокол № 2 від «21» 02 2017 р.

Голова НМРР

В. Вишневецький

УЗГОДЖЕНО

Директор НН ЮІ

І. Сопілко

«21» 02 2017 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Правознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 13.01.01 - 01-2017
		Стор. 3 із 11	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Правознавство» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань і вмінь, які формують відповідний рівень загального світогляду студента, а також має важливе значення для розуміння сучасного правового розвитку суспільства. Відтак правова освіта є одним з найважливіших чинників розвитку особистості, становлення громадянського суспільства і демократичної правової держави, умовою формування правосвідомості громадянина. Вона спрямована на отримання знань, навичок, ставлень і ціннісних орієнтацій, необхідних людині для ефективного соціального функціонування, реалізації її життєвих цілей і завдань.

Головною метою навчальної дисципліни є підвищення рівня правових знань студентів, їх правосвідомості та правової культури. Це можливо лише за умови повсякденного, професійно-організованого навчання та виховання, що здійснюються на лекціях та семінарах і в процесі самостійного вивчення. Відповідно метою цих форм навчання є формування знань теорії держави і права, основних засад трудового, сімейного, конституційного, адміністративного, цивільного, кримінального та інших галузей права.

Важливою метою навчальної дисципліни є також формування у майбутніх фахівців належного рівня правових знань, системи професійно-юридичних навичок та умінь щодо практичного застосування положень тих чи інших галузей права в повсякденному житті.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» є:

- оволодіння теоретичними знаннями з навчальної дисципліни;
- набуття навичок практичного застосування набутих теоретичних знань з дисципліни;
- формування уміння користуватися необхідною нормативно-правовою базою;

виховання у студентів законослухняності через повагу до права і закону.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- понятійний матеріал, що є основним інструментарієм дисципліни;
- методологію теорії держави і права;
- основний зміст понятійних (формальних) визначень;
- нормативно-правову базу даної дисципліни;
- правові засади регулювання окремих видів суспільних відносин.

Вміти:

- використовувати засвоєний матеріал в повсякденному житті та в професійній діяльності;
- аналізувати норми Конституції, законів та інших нормативно-правових актів;

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Правознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 13.01.01 - 01-2017
		Стор. 4 із 11	

- розуміти значення права в житті суспільства, свідомо виконувати його вимоги.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «Правознавство», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Правознавство» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Історія та культура України», «Академічні навички професійного навчання» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Підприємницьке і трудове право», «Правове забезпечення логістики», «Основи митного законодавства» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль № 1 «Правознавство»

Тема 2.1.1. Основи теорії держави

Держава як історичне явище. Загальні риси додержавного суспільства. Теорії походження держави і права. Поняття й ознаки держави. Суверенітет держави, народу і нації. Поняття функцій держави. Класифікація функцій держави. Поняття і елементи форми держави. Форма державного правління: поняття і види. Загальна характеристика монархій і республік. Форма державного устрою: поняття і види. Унітарна держава. Федерація, конфедерація, імперія. Політичний режим: поняття і види. Демократичні і антидемократичні режими. Механізм і апарат держави. Поняття та елементи механізму держави. Апарат держави: поняття та структура.

Тема 2.1.2. Право в системі засобів соціального регулювання

Сучасні концепції розуміння права. Поняття права, його ознаки, система, структура, принципи та функції. Соціальна цінність права. Соціальні норми та їх види. Норма права у системі соціальних норм, її ознаки та структура: диспозиція, гіпотеза, санкція. Поняття і основні форми реалізації норм права: використання, виконання, додержання і застосування. Джерела (форми) права: поняття та їх загальна характеристика. Класифікація нормативно-правових актів. Співвідношення системи права і системи законодавства. Поняття і форми систематизації нормативно-правових актів: кодифікація, інкорпорація, консолідація.

Тема 2.1.3. Правові відносини. Правопорушення та юридична відповідальність

Поняття, ознаки та структура правовідносин. Суб'єкти правовідносин, їх класифікація. Правосуб'єктність фізичних і юридичних осіб. Об'єкти правовідносин, їх класифікація. Суб'єктивне право і юридичний обов'язок.

Класифікація правовідносин. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.

Поняття і види правової поведінки. Правомірна поведінка, її ознаки та види. Зловживання правом як особливий різновид правової поведінки. Поняття правопорушення, його ознаки, склад та види. Поняття, функції, мета та види юридичної відповідальності.

Тема 2.1.4. Загальна характеристика конституційного права як провідної галузі права України

Поняття, предмет та метод конституційного права України. Система конституційного права України, його зв'язок з іншими галузями права. Місце конституційного права в системі національного права України. Конституційно-правові відносини, їх види, суб'єкти і об'єкти. Джерела конституційного права: поняття, система, види. Поняття і основні властивості Конституції як основного закону держави. Класифікація конституцій. Реалізація і правова охорона конституції.

Загальні засади конституційного ладу України. Конституційні основи державного і суспільного ладу в Україні. Система гарантій конституційного ладу України.

Поняття народовладдя та його форми. Вибори та виборче право, його принципи. Види виборчих систем, їх загальна характеристика. Виборча система в Україні. Поняття і види референдумів. Порядок проведення референдуму в Україні.

Тема 2.1.5. Конституційна система органів державної влади України.

Правові засади місцевого самоврядування

Конституційний принцип поділу державної влади. Поняття та основні ознаки органу державної влади. Система органів державної влади за Конституцією України. Конституційні принципи організації та діяльності органів державної влади.

Конституційно-правовий статус Верховної Ради України: порядок формування, строк повноважень, структура, повноваження та форми роботи. Місце і роль Президента України в конституційній системі України. Повноваження Президента України, їх класифікація. Акти Президента України.

Місце Кабінету Міністрів України в системі органів державної влади. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: структура, порядок утворення, основні напрямки діяльності, акти. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Конституційно-правовий статус місцевих органів державної влади.

Судова влада в Україні. Система судів загальної юрисдикції за Конституцією України. Конституційний Суд України.

Поняття та принципи місцевого самоврядування. Територіальні громади та органи місцевого самоврядування в Україні, їх повноваження.

Тема 2.1.6. Цивільно-правове регулювання суспільних відносин

Цивільне право як галузь права, його методи, принципи, система та джерела. Цивільні правовідносини: поняття, структура. Цивільна правоздатність і дієздатність фізичних та юридичних осіб. Юридичні особи: поняття та ознаки.

Право власності: поняття, зміст та форми. Способи набуття і припинення права власності. Суб'єкти і об'єкти права інтелектуальної власності.

Поняття, види, умови дійсності правочинів. Недійсність правочинів. Поняття та види цивільно-правових договорів, порядок їх укладення.

Поняття, мета, підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду.

Тема 2.1.7. Основні положення зобов'язального та спадкового права

Поняття зобов'язання та його види. Підстави виникнення зобов'язань. Сторони в зобов'язанні. Виконання та підстави припинення зобов'язань. Класифікація та загальна характеристика засобів забезпечення виконання зобов'язань. Речово-правові та зобов'язально-правові засоби забезпечення виконання зобов'язань. Цивільно-правова відповідальність за невиконання зобов'язань.

Поняття спадкування і права на спадкування. Види спадкування. Об'єкти спадкування. Відкриття спадщини. Спадкування за заповітом. Поняття, форма та зміст заповіту. Недійсність заповіту.

Спадкування за законом. Черги спадкування за законом. Прийняття та відмова від прийняття спадщини. Відумерлість спадщини. Відповідальність за боргами спадкодавця. Охорона спадкового майна та управління ним. Оформлення права на спадщину.

Спадковий договір: поняття, ознаки, сторони, зміст, зміна і припинення.

Тема 2.1.8. Загальна характеристика сімейного права України

Сімейне право України: поняття, система, принципи та джерела. Сімейні правовідносини та їх загальна характеристика. Поняття шлюбу, умови та порядок його укладення. Особисті та майнові правовідносини подружжя. Шлюбний договір. Підстави та порядок припинення шлюбу. Режим окремого проживання подружжя. Недійсність шлюбу.

Тема 2.1.9. Особисті немайнові та майнові правовідносини батьків і дітей. Усиновлення. Опіка та піклування

Особисті немайнові правовідносини батьків і дітей. Позбавлення батьків батьківських: підстави, порядок та наслідки. Поновлення у батьківських правах. Відібрання дитини від батьків без позбавлення батьківських прав.

Майнові правовідносини батьків і дітей: з приводу майна та утримання.

Усиновлення: поняття, умови, порядок та правові наслідки усиновлення. Забезпечення таємниці усиновлення. Визнання усиновлення недійсним та скасування усиновлення, позбавлення усиновлювача батьківських прав.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Правознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 13.01.01 - 01-2017
		Стор. 7 із 11	

Поняття і значення опіки та піклування над дітьми. Підстави і порядок встановлення опіки і піклування над дітьми. Права підопічної дитини. Права і обов'язки опікунів і піклувальників.

Тема 2.1.10. Основи кримінального права України

Поняття, предмет, система, завдання та принципи кримінального права України. Характеристика Кримінального кодексу України. Поняття та ознаки злочину, їх класифікація. Склад злочину. Співучасть у злочині. Повторність, сукупність та рецидив злочинів. Обставини, що виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності.

Покарання та його види. Призначення покарання. Обставини, які пом'якшують та обтяжують кримінальну відповідальність. Звільнення від покарання та його відбування. Судимість. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Тема 2.1.11. Загальна характеристика трудового права України. Трудовий договір

Трудове право України: поняття, предмет, принципи та джерела. Трудові правовідносини, їх склад та особливості. Поняття, сторони, зміст і види трудового договору. Порядок укладання трудового договору. Поняття і види переведень на іншу роботу. Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця.

Тема 2.1.12. Правове регулювання робочого часу, часу відпочинку, оплати праці та трудової дисципліни

Поняття і види робочого часу. Надурочні роботи. Поняття та види часу відпочинку. Види відпусток, порядок їх надання. Поняття заробітної плати, її структура. Державне та договірне регулювання оплати праці. Системи оплати праці. Організація виплати заробітної плати. Гарантії і компенсації. Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Внутрішній трудовий розпорядок. Дисциплінарна відповідальність у трудових правовідносинах. Матеріальна відповідальність суб'єктів трудових правовідносин. Індивідуальні і колективні трудові спори, порядок їх вирішення.

Тема 2.1.13. Основи господарського права України

Поняття, предмет, методи та джерела господарського права. Поняття, ознаки, види та принципи господарської діяльності. Підприємництво: поняття та ознаки. Принципи підприємницької діяльності. Суб'єкти господарювання: поняття та види, порядок їх створення. Державна реєстрація фізичних і юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Припинення підприємницької діяльності.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Правознавство»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 13.01.01 - 01-2017
		Стор. 8 із 11	

Тема 2.1.14. Основи адміністративного права України

Поняття, предмет, методи, принципи та джерела адміністративного права. Управління як об'єкт адміністративного права. Поняття та сфери державного управління. Поняття та види адміністративного примусу. Поняття, ознаки та підстави адміністративної відповідальності. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Склад адміністративного правопорушення.

Система і види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.

Тема 2.1.15. Система правоохоронних органів України та напрями їх діяльності

Поняття та загальна характеристика правоохоронної діяльності. Поняття правоохоронних органів. Судова система України. Прокуратура України. Служба безпеки України. Органи внутрішніх справ України.

Тема 2.1.16. Правозахисна діяльність в Україні

Поняття правозахисної діяльності. Державні та не державні правозахисні організації України: Адвокатура, Нотаріат, юстиція в Україні. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Основи їх утворення і функціонування.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Правознавство: навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ / Херсон. держ. ун-т, Каф. історії та теорії права і держави; Уклад.: Галуцько В.М. та ін.; за заг. ред. В.М. Стратонова. - Херсон: Вид-во Грінь Д.С. вид., 2015. - 319 с.

3.1.2. Правознавство: навч. посіб. для студентів ВНЗ / за ред. Ю.Е. Губені, Р.П. Возняка, В.І. Андріїва. - Львів: Українські технології, 2014. – 407 с.

3.1.3. Правознавство: навч. посіб. для студентів неюр. спец. ВНЗ / М.С. Поліщук, М.І. Логвиненко. - Харків: Право, 2014. – 106 с.

3.1.4. Правознавство: підруч. для студентів ВНЗ / Богачова Л.Л. та ін. - Харків: Фоліо, 2014. – 635 с.

3.1.5. Яким С.С. Основи правознавства. Навчальний посібник. – Дрогобич: Коло, 2014. – 322 с.

3.1.6. Правознавство. Професійний курс: навч. посіб. / В.В. Галуцько та ін.; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини «Україна», Ін-т права та суспіл. відносин. - К.: Університет «Україна», 2013. – 199 с.

3.1.7. Правознавство: навч. посіб. / П.С. Корнієнко; під ред. Черушевої Г.Б. - Вид. 2-е, переробл. та допов. - К.: Четверта хвиля, 2012. – 557 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Конституція України: станом на 7 квіт. 2016 р.: офіц. текст. - Київ: Правова єдність: Алерта, 2016. - 78 с.

3.2.2. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р., № 2235-14 із змінами // Офіційний вісник України. - № 9. - 16.03.2001. - ст. 1.

3.2.3. Цивільний кодекс України: станом на 15 січ. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. - Харків: Право, 2016. - 437 с.

3.2.4. Кримінальний кодекс України: зі змінами та доп.: станом на 20 січ. 2016 р. / уклад. та підгот. В.І. Тютюгін. - Харків: Право, 2016. - 307 с.

3.2.5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: станом на 5 січ. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. - Харків : Право, 2016. - 360 с.

3.2.6. Сімейний кодекс України: станом на 15 січ. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. - Харків: Право, 2016. - 103 с.

3.2.7. Кодекс законів про працю України: станом на 15 січ. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. - Харків: Право, 2016. - 123 с.

3.2.8. Кодекс адміністративного судочинства України: станом на 5 лют. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. - Харків: Право, 2016. - 186 с.

3.2.9. Декларація про державний суверенітет від 16 липня 1990 р., № 55-12//Відомості Верховної Ради УРСР. - № 31. - 31.07.1990. - ст. 429.

